

Sprawozdanie z realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasto Chełmża na lata 2008-2015

Rodzaj sprawozdania

Roczne ☒

Okres sprawozdawczy:

Od 01.01.2015	Do 31.12.2015

I. Informacje Ogólne

1.	Numer sprawozdania	GKM.065.1.2016
2.	Data sporządzenia sprawozdania	16.09.2016 r.
3.	Podmiot odpowiedzialny za realizację Programu	Jerzy Czerwiński – Burmistrz Miasta Chełmży
4.	Nazwa komórki organizacyjnej przygotowującej sprawozdanie	Urząd Miasta Chełmży Wydział Gospodarki Miejskiej

Dane osoby przygotowującej sprawozdanie

1.	Osoba odpowiedzialna za przygotowanie sprawozdania	Pełnomocnik ds. rewitalizacji
2.	Imię i Nazwisko	Zdzisław Stasik
3.	Stanowisko	Naczelnik Wydziału Gospodarki Miejskiej Urzędu Miasta Chełmży
4.	Numer telefonu	56 639 23 35
5.	Adres poczty elektronicznej	gkmum@post.pl

II. Przebieg realizacji i postęp rzeczowy Programu

1. Lista projektów zgłoszonych do realizacji w ramach Programu w okresie sprawozdawczym

Lp.	Nazwa projektu	Podmiot realizujący	Okres realizacji	Szacunkowy koszt	Cel zadania
1.	Rewitalizacja strefy śródmiejskiej Chełmży w części zlokalizowanej przy Jeziorze Chełmżyńskim od ul. Tumskiej do ul. Toruńskiej – etap II	Gmina Miasto Chełmża	2011-2015	686 601,46 PLN	Pobudzenie aktywności gospodarczej w strefie przyjeziornej poprzez stworzenie warunków do rozwoju gospodarczego w tej części miasta; Tworzenie sprzyjających warunków do podejmowania działalności przez indywidualne podmioty; Tworzenie środowiska przyjaznego mieszkańcom strefy śródmiejskiej oraz całego miasta poprzez stworzenie komfortowych warunków wypoczynku; Propagowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu wśród młodzieży, poprzez stworzenie miejsc sprzyjających takiej formie wypoczynku.
2.	Budowa, przebudowa i rozbudowa infrastruktury terenów przy Jeziorze Chełmżyńskim będących w granicach administracyjnych miasta, służącej wypoczynkowi, turystyce i rekreacji: etap III – doposażenie skate parku	Gmina Miasto Chełmża	2011-2015	167 285,96 PLN	Podniesienie atrakcyjności i funkcjonalności terenów rewitalizowanych położonych w strefie przyjeziornej, w tym zapewnienie szerokiego dostępu do infrastruktury aktywnego wypoczynku w okolicach Bulwaru 1000-lecia.

2. Opis przebiegu realizacji Programu w okresie sprawozdawczym

Działania własne Gminy Miasta Chełmży:

Omawiany okres sprawozdawczy był ostatnim rokiem wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji, w którym zaplanowano wyłącznie działania o charakterze uzupełniającym. Najważniejsze przedsięwzięcia, w tym zadania o charakterze inwestycyjnym zostały zrealizowane w zakresie przewidzianym w Programie.

W ramach jednego z projektów komplementarnych pn. ***Budowa, przebudowa i rozbudowa infrastruktury terenów przy Jeziorze Chełmżyńskim będących w granicach administracyjnych miasta, służącej wypoczynkowi, turystyce i rekreacji: etap III – doposażenie skate parku***, w okresie sprawozdawczym nie udało się wygospodarować odpowiednich funduszy, ani pozyskać dofinansowania zewnętrznego, które umożliwiłoby zrealizowanie kolejnego etapu zadania. Od początku realizacji Programu, z uwagi na ograniczone środki finansowe, wykonano jedynie część zakresu rzeczowego. Powyższe nie wpłynęło na obniżenie zainteresowania mieszkańców nowo powstałą infrastrukturą wypoczynkową w obszarze rewitalizowanym.

Jedynym zadaniem inwestycyjnym, którego w całym okresie wdrażania Programu nie udało się zrealizować jest modernizacja infrastruktury publicznej w obrębie ulic Sądowej, Kopernika i Strzeleckiej, zaplanowana w ramach projektu pn. ***Rewitalizacja strefy śródmiejskiej Chełmży w części zlokalizowanej przy Jeziorze Chełmżyńskim od ul. Tumskiej do ul. Toruńskiej – etap II***. Mając na względzie uzupełniający charakter przedmiotowego przedsięwzięcia oraz zaangażowanie gminy miasta Chełmży w realizację innych działań o charakterze infrastrukturalnym, wygospodarowanie kwoty przewidzianej na wykonanie zadania w całym okresie obowiązywania Programu nie było możliwe. Uwzględnienie projektu w planach na kolejne lata uzależnione jest od sytuacji finansowej miasta i możliwości zabezpieczenia odpowiednich środków w budżecie miasta Chełmży.

Działania podmiotów zewnętrznych:

W przedmiotowym okresie sprawozdawczym działań podmiotów zewnętrznych nie zaplanowano.

3. Wskaźniki postępu rzeczowego z realizacji Programu

Oczekiwane wskaźniki osiągnięć.

Nazwa wskaźnika	Jednostka	Osiągnięta wartość wskaźnika w okresie sprawozdawczym	Osiągnięta wartość wskaźnika od początku realizacji Programu	Wartość wskaźnika planowana do osiągnięcia do końca realizacji Programu
Liczba zrewitalizowanych obszarów	szt.	0	1	1
Długość zmodernizowanych ulic w obszarze rewitalizacji	mb	0	1 228,16	1 667
Liczba punktów oświetleniowych	szt.	0	106	77
Długość nowo wybudowanej kanalizacji deszczowej	mb	0	867,93	586
Liczba nowo zainstalowanych elementów małej architektury	szt.	0	51	42
Powierzchnia terenów utwardzonych dla potrzeb stanicj wodnej	m ²	0	212,28	176
Liczba zamontowanych kamer monitoringu wizyjnego w obrębie obszaru wsparcia	szt.	0	2	2
Powierzchnia gruntów przygotowanych pod sezonową działalność gastronomiczno-usługową	m ²	0	336,16	336,64
Powierzchnia terenów przygotowanych na potrzeby skate parku	m ²	0	910	906,91

Powierzchnia ułożonej kostki kamiennej	m ²	0	5 033,55	4 421
Powierzchnia wyłożonej kostki klinkierowej	m ²	0	4 855,32	5 000
Liczba nowo zakupionych urządzeń Szpitala	szt.	0	101	101
Powierzchnia zmodernizowanej i dobudowanej części Szpitala	m ²	0	3114	3114
Powierzchnia odnowionej zieleni miejskiej	ha	0	0,5175	2,67
Liczba osób prowadzących sezonową działalność handlową w obszarze Bulwaru	osoby	-	-	3
Liczba młodzieży korzystającej co dzień ze skate parku	osoby	8	8	25-30
Liczba interwencji policji na terenie Bulwaru w ciągu roku	szt.	11	11	20
Liczba wniosków o ukaranie skierowanych za wykroczenia popełnione w tym rejonie	szt.	-	-	5
Liczba imprez kulturalnych organizowanych w obrębie Bulwaru	szt.	15	15	4
Liczba miejsc parkingowych w strefie przyjeziornej	szt.	0	34	34
Liczba obiektów przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	szt.	0	3	3

Liczba zmodernizowanych obiektów użyteczności publicznej	szt.	0	2	2

Wskaźniki pomocnicze (przypisane poszczególnym projektom).

Nazwa wskaźnika	Nazwa projektu w ramach którego wskaźnik zostanie osiągnięty	Jednostka	Osiągnięta wartość wskaźnika w okresie sprawozdawczym	Osiągnięta wartość wskaźnika od początku realizacji Programu
<u>Wskaźniki produktu</u>				
Długość ulic o wymienionej nawierzchni	Rewitalizacja strefy śródmiejskiej Chełmży w części zlokalizowanej przy Jeziorze Chełmżyńskim od ul. Tumskiej do ul. Toruńskiej – etap I Rewitalizacja strefy śródmiejskiej Chełmży w części zlokalizowanej przy Jeziorze Chełmżyńskim od ul. Tumskiej do ul. Toruńskiej – etap II Budowa dróg publicznych w Chełmży: etap I – budowa ul. Kościuszki w Chełmży na odcinku od Lecznicy Zwierząt do granicy miasta oraz etap II – Rewitalizacja strefy	mb	0	1228,16
Liczba zmodernizowanych punktów oświetleniowych		szt.	0	68
Długość nowo powstałej kanalizacji deszczowej		mb	0	867,93
Liczba zainstalowanych elementów małej architektury		szt.	0	51
Powierzchnia terenów utwardzonych dla potrzeb stacji wodnej		m ²	0	212,28
Liczba zamontowanych kamer monitoringu wizyjnego		szt.	0	2
Powierzchnia gruntów przygotowanych pod sezonową działalność gastronomiczno-usługową		m ²	0	336,16

Liczba zainstalowanych urządzeń skate parku	śródmiejskiej Chełmży w części zlokalizowanej przy Jeziorze Chełmżyńskim od ul. Tumskiej do ul. Toruńskiej – etap III: modernizacja ul. Tumskiej	szt.	0	0
Liczba nasadzonych drzew i krzewów		szt.	0	0
Liczba zbudowanych/ przebudowanych/ doposażonych obiektów		szt.	0	2
Powierzchnia terenów przygotowanych na potrzeby skate parku		m ²	0	910
Powierzchnia terenów przeznaczonych na tereny parkingowe	Budowa, przebudowa i rozbudowa infrastruktury terenów przy Jeziorze Chełmżyńskim będących w granicach administracyjnych miasta, służącej wypoczynkowi, turystyce i rekreacji: etap II – rewitalizacja strefy śródmiejskiej	m ²	0	789,58
Liczba obiektów przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych		szt.	0	2
Liczba zbudowanych/ przebudowanych/ doposażonych obiektów		szt.	0	2
Liczba nowych miejsc parkingowych na obszarze rewitalizowanym		szt.	0	34
Powierzchnia odnowionej zieleni miejskiej w strefie rewitalizowanej		m ²	0	4 874,34
Powierzchnia wybudowanych/ zmodernizowanych/ przebudowanych obiektów turystycznych i rekreacyjnych	Budowa, przebudowa i rozbudowa infrastruktury terenów przy Jeziorze Chełmżyńskim będących w granicach administracyjnych miasta, służącej wypoczynkowi,	m ²	0	1 000,30
Liczba nasadzonych drzew i krzewów		szt.	0	0

Liczba zbudowanych/ przebudowanych/ doposażonych obiektów	turystyce i rekreacji: etap I – rozbudowa infrastruktury wypoczynkowej	szt.	0	2
Liczba zbudowanych/ przebudowanych/ doposażonych obiektów	Budowa przebudowa i rozbudowa infrastruktury terenów przy Jeziorze Chełmżyńskim będących w granicach administracyjnych miasta, służącej wypoczynkowi, turystyce i rekreacji: etap III – doposażenie skate parku	szt.	0	1
Liczba zakupionych urządzeń		szt.	0	3
Ilość sprzętu zakupionego na potrzeby funkcjonowania Punktu Informacji Turystycznej	Adaptacja pomieszczeń Świetlicy Miejskiej przy ul. Tumskiej na potrzeby Punktu Informacji Turystycznej	szt.	0	16
Powierzchnia zaadoptowanego i wyremontowanego pomieszczenia		m²	0	11,67
Wskaźniki rezultatu				
Liczba zrewitalizowanych obszarów	Rewitalizacja strefy śródmiejskiej Chełmży w części zlokalizowanej przy Jeziorze Chełmżyńskim od ul. Tumskiej do ul. Toruńskiej – etap I Rewitalizacja strefy śródmiejskiej Chełmży w części zlokalizowanej przy Jeziorze Chełmżyńskim od ul. Tumskiej do ul. Toruńskiej – etap II	szt.	0	1
Powierzchnia odnowionej/ zrewitalizowanej zieleni miejskiej		ha	0	0,1483
Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji		ha	0	3,794
Powierzchnia wyremontowanej/ przebudowanej infrastruktury publicznej na terenie zrewitalizowanym		m²	0	12 622,64
Liczba osób dziennie odwiedzających teren Bulwaru		os./dz.	średnio - 128	średnio - 128

Liczba osób prowadzących sezonową działalność handlową w obszarze Bulwaru	Budowa dróg publicznych w Chełmży: etap I – budowa ul. Kościuszki w Chełmży na odcinku od Lecznicy Zwierząt do granicy miasta oraz etap II – Rewitalizacja strefy śródmiejskiej Chełmży w części zlokalizowanej przy Jeziorze Chełmżyńskim od ul. Tumskiej do ul. Toruńskiej – etap III: modernizacja ul. Tumskiej	osoby	-	-
Liczba interwencji policji na terenie Bulwaru		szt.	11	11
Liczba osób odwiedzających Bulwar w porze nocnej		os./dz.	-	-
Liczba młodzieży korzystającej ze skate parku		os./dz.	8	8
Liczba osób pracujących na rzecz utrzymania należytego stanu Bulwaru		osoby	-	-
Liczba podmiotów i inicjatyw o charakterze społecznym, gospodarczym i kulturalnym podejmowanych na terenie Bulwaru		szt.	-	-
Liczba osób korzystających z obiektów objętych wsparciem	Budowa, przebudowa i rozbudowa infrastruktury terenów przy Jeziorze Chełmżyńskim będących w granicach administracyjnych miasta, służącej wypoczynkowi, turystyce i rekreacji: etap II – rewitalizacja strefy śródmiejskiej	osoby	70 158	70 158
Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z obiektów objętych wsparciem		osoby	1 095	1 095
Powierzchnia wyremontowanej/ przebudowanej infrastruktury publicznej na terenie zrewitalizowanym		m ²	0	838,00
Liczba osób korzystających z wybudowanych/ rozbudowanych/ przebudowanych obiektów turystycznych i rekreacyjnych	Budowa, przebudowa i rozbudowa infrastruktury terenów przy Jeziorze Chełmżyńskim będących w granicach administracyjnych miasta, służącej wypoczynkowi,	osoby	-	-
Powierzchnia odnowionej/ zrewitalizowanej zieleni miejskiej		m ²	0	16,00

Liczba osób dziennie odwiedzających teren Bulwaru	turystyce i rekreacji: etap I – rozbudowa infrastruktury wypoczynkowej	osoby	-	-
Liczba osób korzystających z obiektów objętych wsparciem	Budowa przebudowa i rozbudowa infrastruktury terenów przy Jeziorze Chełmżyńskim będących w granicach administracyjnych miasta, służącej wypoczynkowi, turystyce i rekreacji: etap III – doposażenie skate parku	osoby	2 749	2 749
Liczba młodzieży korzystającej ze skate parku		osoby	2 749	2 749
Powierzchnia przygotowanych stref aktywnego wypoczynku		m ²	0	910
Liczba osób zatrudnionych w Punkcie Informacji Turystycznej	Adaptacja pomieszczeń Świetlicy Miejskiej przy ul. Tumskiej na potrzeby Punktu Informacji Turystycznej	osoby	-	-
Liczba osób korzystających z usług Punktu		osoby	-	-
Ilość działań promujących Chełmżę, jako obszar atrakcyjny turystycznie		szt.	-	-

W omawianym okresie sprawozdawczym w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji nie realizowano żadnych działań. W związku z powyższym, nie odnotowano postępu w zakresie osiągnięcia wskaźników dotyczących bezpośrednich produktów poszczególnych przedsięwzięć. Informacje zebrane w trakcie prowadzonego monitoringu, wskazują na wzmocnienie rezultatów prowadzonego procesu rewitalizacji. Zrealizowane w poprzednich okresach sprawozdawczych działania skutkują pozytywnymi zmianami w obszarze rewitalizowanym. Rosnąca liczba użytkowników infrastruktury zmodernizowanej i wybudowanej w ramach Programu, wskazuje na spełnienie oczekiwań społecznych w zakresie zmian infrastrukturalnych w strefie przyjeziornej.

Nieznaczne wahania wskaźnika, zwłaszcza w odniesieniu do liczby użytkowników ciągu pieszo-rowerowego przy Bulwarze 1000-lecia oraz skate parku, nie wpłynęły na ogólny rezultat prowadzonej interwencji. Spośród 22 mierników charakteryzujących stopień realizacji założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji, w przypadku 16 wskaźników osiągnięto przewidywany poziom.

W okresie obowiązywania Programu nie udało się zrealizować przedsięwzięć, które miały uzupełnić proces zmian przestrzennych w obszarze wsparcia. Jednym z takich projektów była *Rewitalizacja strefy śródmiejskiej Chełmży w części zlokalizowanej przy Jeziorze Chełmyńskim od ul. Tumskiej do ul. Toruńskiej – etap II*. Wpłynęło to nieznacznie na ograniczenie rezultatów rewitalizacji, w odniesieniu do takich wskaźników, jak powierzchnia wyłożonej kostki klinkierowej czy długość ulic o wymienionej nawierzchni.

Jednocześnie analiza sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru wskazuje na osiągnięcie podstawowego celu rewitalizacji, jakim było ograniczenie zjawisk kryzysowych zdiagnozowanych na etapie opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji. Pomimo pozytywnej zmiany, większość wskaźników nadal odbiega od średnich wartości charakteryzujących obszar całego miasta. Jedynie pod względem aktywności gospodarczej śródmiejska część Chełmży plasuje się powyżej średniej. Utrzymanie wysokiego poziomu wskaźnika oraz brak istotnych wahań może świadczyć o niewielkiej podatności na czynniki zewnętrzne. Lokalny rynek pozwolił na ustabilizowanie poziomu aktywności gospodarczej na odpowiednio wysokim pułapie. Dzięki temu obszar centrum miasta charakteryzuje się największą koncentracją przedsiębiorstw.

Uwzględniając zauważalny poziom zmian przestrzennych w obszarze rewitalizowanym oraz zmianę postrzegania tej części miasta, jako miejsca przyjaznego mieszkańcom, należy stwierdzić, że podstawowy zakres rewitalizacji, jakim było zainicjowanie zmian funkcjonalno-przestrzennych, został osiągnięty.

4. Stopień realizacji zakładanych celów Programu

Dzięki działaniom zrealizowanym w poprzednich okresach sprawozdawczych obszar Bulwaru 1000-lecia stał się miejscem chętnie odwiedzanym przez mieszkańców i osoby przyjezdne. Monitoring rezultatów poszczególnych projektów związanych z zagospodarowaniem terenów i modernizacją infrastruktury publicznej w strefie przyjeziornej, wskazuje, iż zmiany przestrzenne przyniosły pożądany efekt. Odnowiona przestrzeń publiczna przyciąga coraz więcej osób, które chętnie korzystają z udostępnionej infrastruktury. Tym samym osiągnięte zostały założenia przewidujące *Stworzenie środowiska przyjaznego mieszkańcom strefy śródmiejskiej oraz całego miasta poprzez stworzenie komfortowych warunków wypoczynku*. Bulwar jest nie tylko miejscem chętnie odwiedzanym ze względu na walory wypoczynkowe, ale również poprzez skomunikowanie z przeciwległym brzegiem jeziora, stał się ważnym połączeniem pieszo-rowerowym pomiędzy centrum miasta a osiedlami położonymi na obrzeżach Chełmży. Wśród osób korzystających z uroku strefy przyjeziornej znajdują się zarówno spacerowicze, jak również mieszkańcy poszukujący aktywnych form spędzania czasu wolnego, w tym rowerzyści, rolkarze, biegacze. Sporym zainteresowaniem cieszą się strefy aktywnego wypoczynku takie jak skate park, czy siłownia plenerowa. Powyższe wpisuje się w realizację celu w zakresie *propagowania aktywnych form spędzania czasu wolnego wśród młodzieży, poprzez stworzenie miejsc sprzyjających takiej formie wypoczynku, czy zagospodarowanie terenów pod rekreację, sport i wypoczynek*.

Dzięki zastosowanym usprawnieniom architektonicznym, w obszarze Bulwaru 1000-lecia bez większych ograniczeń mogą się poruszać osoby niepełnosprawne. Takie działanie jest spójne z celem dotyczącym *zapewnienia swobodnego i komfortowego dostępu do Bulwaru osobom niepełnosprawnym, poprzez dostosowanie infrastruktury do ich potrzeb*.

Działalność uruchomionego w 2014 r. Punktu Informacji Turystycznej przyczyniła się do *rozwoju usług związanych z obsługą ruchu turystycznego na terenie miasta*.

Realizując cel odnoszący się do *zagospodarowania terenów pod rekreację, sport i wypoczynek*, dotychczas niewykorzystanym terenom wzdłuż Bulwaru 1000-lecia nadano nową funkcjonalność i udostępniono infrastrukturę związaną z aktywnym wypoczynkiem.

Przeprowadzone działania przyczyniły się również do *poprawy dostępności do nadbrzeżnej części miasta poprzez montaż i modernizację oświetlenia*.

Niestety nie wszystkie cele szczegółowe Programu, zwłaszcza w sferze gospodarczej i społecznej udało się zrealizować. Zebrane w trakcie monitoringu dane wskazują na pogorszenie sytuacji w obszarach wykluczenia społecznego i ubóstwa, bezrobocia i porządku

publicznego. Należy jednak podkreślić, iż podejmowane działania koncentrowały się głównie w obszarze zmian przestrzennych i w tym zakresie osiągnięto wszystkie cele szczegółowe.

Skuteczne przeciwdziałanie koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, wymaga systematycznej, zaplanowanej i długofalowej interwencji na rzecz włączenia i aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem. Jednocześnie należy podkreślić, iż oddziaływanie na rynek pracy z poziomu Lokalnego Programu Rewitalizacji jest mocno ograniczone i uniemożliwia przeciwdziałanie wpływom czynników zewnętrznych na kształtowanie sytuacji społeczno-gospodarczej w obszarze rewitalizowanym.

Założenia programu rewitalizacji i prowadzona interwencja w większym stopniu wywarły wpływ na poziom aktywności gospodarczej w śródmiejskiej części Chełmży. Poprawa wizerunku i atrakcyjności tej części miasta sprzyja rozwojowi działalności gospodarczej. Stworzenie przyjaznych warunków wypoczynku przyciąga zarówno mieszkańców i przyjezdnych, jak również podmioty zainteresowane lokowaniem swojej oferty w obszarze rewitalizowanym. Utrzymanie wysokiego poziomu wskaźnika oraz brak istotnych wahań może świadczyć o niewielkiej podatności na czynniki zewnętrzne.

Mając na względzie realizację szeregu celów szczegółowych oraz pozytywny odbiór przeprowadzonych zmian przestrzennych przez mieszkańców i osoby przyjezdne, należy stwierdzić, iż główny cel rewitalizacji, jakim było *podniesienie atrakcyjności centrum miasta Chełmży, poprzez wyeksponowanie walorów rekreacyjno-wypoczynkowych oraz estetycznych pasa przyjeziornego*, został osiągnięty.

5. Charakterystyka napotkanych w trakcie realizacji Programu problemów oraz sposób ich rozwiązania.

W omawianym okresie sprawozdawczym nie zaplanowano żadnych działań i w związku z tym nie wystąpiły trudności ani problemy, które mogłyby wpłynąć na przebieg wdrażania założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Wobec braku wystarczających środków finansowych oraz znaczne zaangażowanie gminy w inne działania inwestycyjne na terenie miasta, w całym okresie obowiązywania Programu nie zrealizowano w pełni dwóch projektów inwestycyjnych, tj. *Budowa, przebudowa i rozbudowa infrastruktury terenów przy Jeziorze Chełmżyńskim będących w granicach administracyjnych miasta, służącej wypoczynkowi, turystyce i rekreacji: etap III – doposażenie skate parku oraz Rewitalizacja strefy śródmiejskiej Chełmży w części zlokalizowanej przy Jeziorze Chełmżyńskim od ul. Tumskiej do ul. Toruńskiej – etap II.*

Powyższe inwestycje mają charakter uzupełniający do podstawowych działań przewidzianych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji, których celem było wzmocnienie rezultatów rewitalizacji. Odstąpienie od realizacji obu projektów pozostało bez wpływu na osiągnięcie podstawowych celów Programu, w tym podniesienia atrakcyjności centrum miasta Chełmży i właściwego wyeksponowania walorów rekreacyjno-wypoczynkowych oraz estetycznych pasa przyjezdnego.

6. Postęp finansowy Programu

Projekty infrastrukturalne

Nazwa projektu	Zakładana wartość projektu	Termin realizacji	Koszt realizacji w okresie sprawozdawczym	Koszt realizacji do końca okresu sprawozdawczego	Wysokość uzyskanego dofinansowania ze źródeł zewnętrznych	
					Źródło finansowania	Kwota dofinansowania
Budowa, przebudowa i rozbudowa infrastruktury terenów przy Jeziorze Chełmżyńskim będących w granicach administracyjnych miasta, służącej wypoczynkowi, turystyce i rekreacji: etap III – doposażenie skate parku	167 285,96 PLN	2011-2015	0,00 PLN	32 483,96 PLN	-	-
Rewitalizacja strefy śródmiejskiej Chełmży w części zlokalizowanej przy Jeziorze Chełmżyńskim od ul. Tumskiej do ul. Toruńskiej – etap II	686 601,46 PLN	2011-2015	-	-	-	-

**ZESTAWIENIE WYDATKÓW PRZEZNACZONYCH NA REALIZACJĘ ZAŁOŻEŃ LOKALNEGO PROGRAMU
REWITALIZACJI**

Tab. 1 Postęp rzeczowo-finansowy Programu

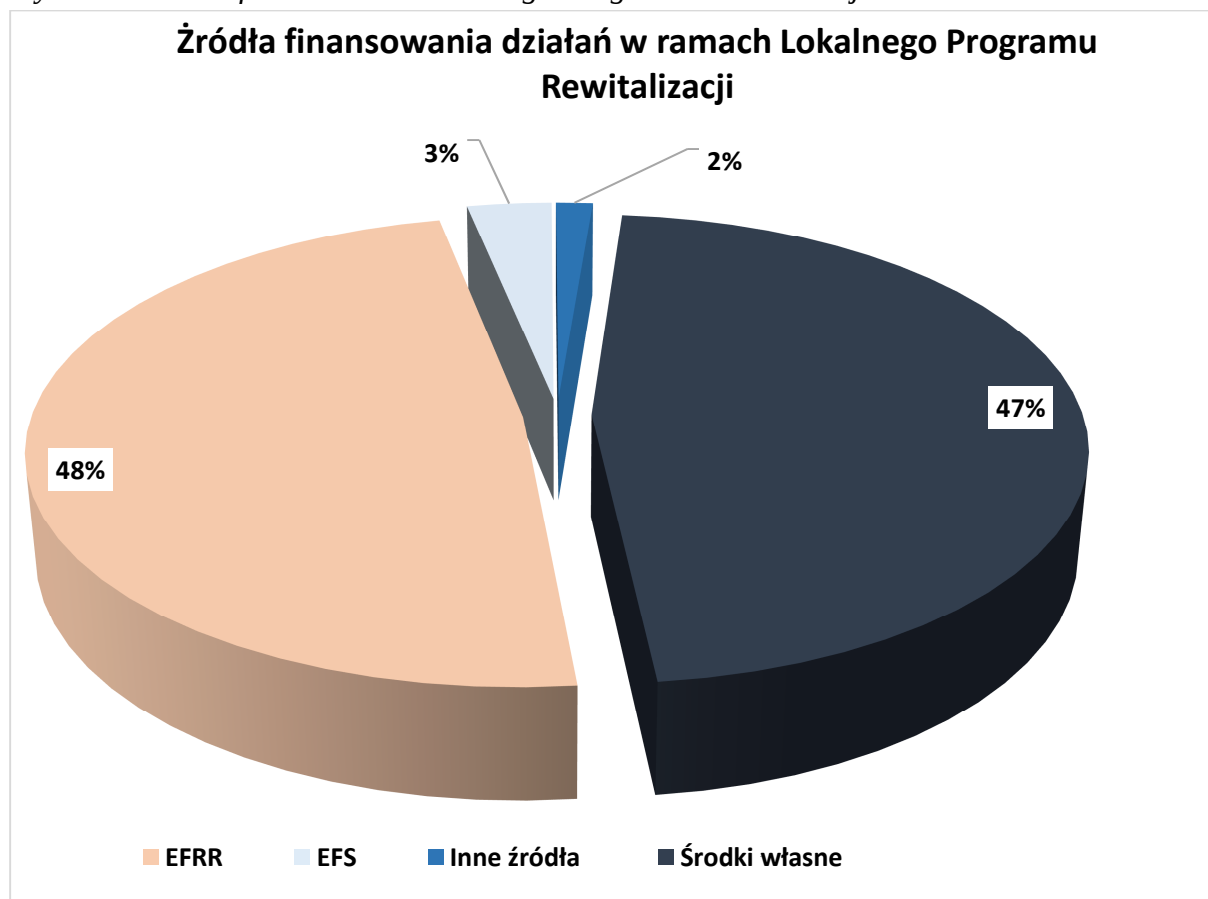
Suma zaplanowanych wydatków ¹	Poziom wydatków w okresie sprawozdawczym	Suma wydatków poniesionych od początku realizacji Programu	Stan realizacji	Kwota dofinansowania ze środków zewnętrznych
14 109 859,05	0,00	12 115 546,07	85,87 %	6 417 438,04

Tab. 2 Podział wydatków na realizację Lokalnego Programu Rewitalizacji ze względu na rodzaj projektu oraz źródła finansowania

Wydatki na projekty infrastrukturalne	Wydatki na projekty nieinfrastrukturalne	Środki pozyskane z funduszy strukturalnych UE		Inne źródła finansowania
		EFRR	EFS	
11 649 743,57	465 802,50	5 862 186,99	386 531,06	168 719,99

¹ Uwzględniono również projekty, których realizacja zakończyła się w poprzednim okresie sprawozdawczym.

Wykres 1. Źródła finansowania Lokalnego Programu Rewitalizacji

Przedstawione powyżej zestawienie wydatków w całym okresie wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji wskazuje, iż większość zaplanowanych działań rewitalizacyjnych zostało zrealizowanych. Jednocześnie ponad połowę nakładów sfinansowano ze środków zewnętrznych pozyskanych głównie z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Najważniejszym źródłem finansowania wydatków w ramach Programu był Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, wspierający realizację przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym.

Ponad 96 % wskazanych powyżej nakładów, związana była ze zmianami w sferze przestrzennej, w tym modernizacją, budową i przebudową infrastruktury publicznej w śródmiejskiej części Chełmży położonej nad Jeziorem Chełmżyńskim. Pozostałe działania dotyczyły interwencji społecznej, skierowanej do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób korzystających z pomocy społecznej oraz młodzieży z obszaru rewitalizowanego.

Wydatkowane w latach 2008-2015 środki finansowe pozwoliły na realizację założeń procesu rewitalizacji, głównie w obszarze zmian przestrzennych. Mając na względzie stopień realizacji celów Programu, zaplanowane działania należy uznać za skuteczne.

7. System zarządzania Programem.

System wdrażania i ewaluacji Lokalnego Programu Rewitalizacji przewiduje bieżące monitorowanie postępów realizacji przyjętych założeń oraz sporządzaną corocznie ocenę skuteczności prowadzonych działań.

Powyższa analiza obejmuje zarówno bezpośrednie rezultaty poszczególnych projektów, jak również badanie sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru wskazanego do rewitalizacji. W omawianym okresie sprawozdawczym nie prowadzono żadnych działań. W związku z powyższym, monitoring bezpośrednich efektów realizowanych przedsięwzięć prowadzony był w odniesieniu do działań zakończonych w poprzednich okresach sprawozdawczych. Otrzymane w kolejnych latach wyniki umożliwiają zaobserwowanie dynamiki zmian mierzonych wskaźników rezultatu i wskazanie trendów, które wpływają na urzeczywistnienie celów Programu. Utrzymanie zakładanego poziomu mierników jest ściśle powiązane z trwałością osiągniętych efektów rewitalizacji.

Wyniki analizy sytuacji społeczno-gospodarczej przeprowadzonej na koniec okresu sprawozdawczego, obrazują zmiany, jakie nastąpiły w okresie realizacji Programu. Powyższe porównanie dokonywane jest poprzez zestawienie wskaźników, charakteryzujących zjawiska problemowe występujące w obszarze rewitalizowanym, zmierzonych na etapie przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji, z danymi na koniec okresu realizacji dokumentu. Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych powinna zostać przeprowadzona z uwzględnieniem zakresu interwencji, jaką podejmowano w ramach Programu. Istotne jest powiązanie projektów z celami oraz możliwym oddziaływaniem na poszczególne obszary problemowe.

Na etapie opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji, śródmiejska część Chełmży okazała się miejscem o największej koncentracji negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych. Wskaźniki w takich obszarach jak bezrobocie, ubóstwo czy poziom aktywności gospodarczej kształtowały się na poziomie zdecydowanie gorszym niż średnie wartości dla całego miasta. Jednocześnie stwierdzono, że ze względu na położenie oraz koncentrację funkcji publicznych i gospodarczych, centralna część Chełmży posiada wysoki potencjał, który w sposób istotny wpływa na możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego miasta.

Zgodnie z przyjętą metodologią wyznaczania obszaru, monitoringiem objęto pięć obszarów, w tym poziom ubóstwa i wykluczenia, bezrobocie, w tym długotrwałe, aktywność gospodarczą i porządek publiczny. Prowadzony monitoring nie pozwolił na dokonanie jednoznacznej oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych.

Zestawienie powyższych informacji z danymi zgromadzonymi w ramach monitoringu prowadzonego w poprzednich okresach wskazuje na utrzymywanie się niekorzystnych zmian demograficznych, zarówno w obszarze rewitalizowanym, jak również w skali całego miasta. W porównaniu do roku bazowego liczba mieszkańców strefy rewitalizowanej zmniejszyła się o ponad 6%. Prognozy wskazują, że w latach 2016-2022 na terenie miasta będzie następował systematyczny spadek liczby ludności. Powyższy problem nie ogranicza się jedynie do Chełmży, ale ma wymiar powszechny i obserwowany jest w skali całej Polski. Porównanie danych demograficznych dla części rewitalizowanej i całego miasta wskazuje, iż działania podejmowane w ramach procesu rewitalizacji pozostały bez wyraźnego wpływu na strukturę demograficzną obszaru wsparcia.

Względem roku bazowego, poprawę sytuacji obserwujemy w dwóch z pięciu obszarów. Niepokojącym zjawiskiem jest wysoki wskaźnik ubóstwa i wykluczenia społecznego. Liczba osób, podobnie jak odsetek mieszkańców obszaru objętych wsparciem pomocy społecznej, w analizowanym okresie wzrosły względem roku bazowego o około 14%. Pogorszenie sytuacji społecznej jest bardzo wyraźne w stosunku do uprzednio badanych okresów i występuje silniej w obszarze rewitalizowanym niż w obszarze całego miasta. Wzrósł dysonans pomiędzy współczynnikami liczby osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla centralnej części Chełmży i zmierzonym w skali całego miasta. Oznacza to, że problemy społeczne pogłębiły się i w dalszym ciągu mocno koncentrują się w obszarze rewitalizowanym.

W omawianym okresie sprawozdawczym odnotowano również bardzo duży wzrost przestępstw i naruszeń prawa. Liczba odnotowanych zdarzeń w tym zakresie wzrosła blisko czterokrotnie w stosunku do sytuacji wyjściowej, mierzonej przed przystąpieniem do realizacji LPR. Obserwując trendy w całym okresie wdrażania Programu, poziom wskaźnika zidentyfikowany w roku 2015 zdecydowanie odstaje od danych zebranych w poprzednich okresach sprawozdawczych. Brak w tym przypadku merytorycznego uzasadnienia dla tak dużego pogorszenia sytuacji w zakresie bezpieczeństwa. Nie jest to również wynik błędów pomiarowych, bowiem dane pozyskano z miejscowej komendy miejskiej policji. Z powyższych informacji wynika jednak, że sytuacja w obszarze bezpieczeństwa publicznego w rewitalizowanej części miasta nadal jest zdecydowanie gorsza od średniej wartości tego wskaźnika dla całego miasta.

W okresie sprawozdawczym nieznacznie zwiększył się poziom bezrobocia, natomiast bezwzględna liczba osób bezrobotnych spadła. Podobny trend obserwujemy zarówno w skali całego miasta, jak i obszaru rewitalizowanego. Wzrost poziomu bezrobocia jest wynikiem

niekorzystnych zmian demograficznych i zjawiska starzenia się społeczeństwa, objawiającego się spadkiem udziału osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności. Procesy zachodzące na rynku pracy w skali mikroekonomicznej pozostają w wyraźnym związku ze zmianami zachodzącymi w wymiarze regionalnym i krajowym.

Stopa bezrobocia znajduje się obecnie na poziomie nieznacznie wyższym od wartości bazowej. Pomimo wyraźnej poprawy w stosunku do okresu lat 2012-2013, wskaźnik liczby osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w obszarze rewitalizowanym w dalszym ciągu jest zdecydowanie wyższy od średniej wartości tego miernika na terenie miasta.

O połowę zmniejszyła się natomiast liczba osób długotrwale pozostających bez pracy. Wskaźnik liczby osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru w wieku produkcyjnym względem roku bazowego zmniejszył się o 35%.

Śródmiejska część Chełmży wykazuje znaczny potencjał pod względem warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości. W roku 2015 ponownie nastąpił wzrost liczby podmiotów gospodarczych o ponad 5%. Wskaźnik przedsiębiorczości w obszarze rewitalizowanym wzrósł o około 2,5% i nadal jest wyższy od średniej wartości dla całego miasta. Poziom aktywności gospodarczej w śródmiejskiej części Chełmży jest wyższy w porównaniu z rokiem bazowym o ponad 50%. W tym samym okresie wskaźnik przedsiębiorczości dla całego miasta spadł. Podniesienie atrakcyjności centrum Chełmży sprzyja prowadzeniu działalności gospodarczej i przyciąga większą liczbę przedsiębiorców.

Powyższy potencjał należy wykorzystać w przyszłości. Duża koncentracja podmiotów gospodarczych w strefie śródmiejskiej może stanowić podstawę przyszłych działań rewitalizacyjnych zmierzających do rozwiązania problemów społecznych, których silne występowanie potwierdzają powyższe dane.

Na podstawie wniosków i zaleceń sformułowanych w wyniku przeprowadzonego monitoringu z przebiegu realizacji Programu w roku 2014, w omawianym okresie sprawozdawczym na mocy Uchwały Nr VII/55/15 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 17 września 2015 r. dokonano aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasto Chełmża na lata 2008-2015. Zakres wprowadzonych zmian obejmował aktualizację danych dotyczących poszczególnych projektów realizowanych w ramach Programu, w tym montażu finansowego oraz harmonogramu realizacji. Dodano streszczenie sprawozdania z realizacji LPR w okresie od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r.

III. Plan realizacji Programu w kolejnym okresie sprawozdawczym

8. Plan realizacji Programu na kolejny okres sprawozdawczy oraz analiza zagrożeń dla realizacji planowanych działań.

Realizacja Programu zakończyła się w roku 2015. Pomimo planowanej kontynuacji działań rewitalizacyjnych, mając na względzie założenia nowego okresu programowania środków europejskich na lata 2014-2020 oraz ustawy o rewitalizacji, która określa ramy prawne dotyczące prowadzenia procesów rewitalizacji, zachodzi konieczność opracowania nowego Gminnego Programu Rewitalizacji. Przygotowanie dokumentu powinno zostać poprzedzone dokonaniem ponownej analizy sytuacji społeczno-gospodarczej i zaplanowaniem zintegrowanych działań na rzecz wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego.

Rewitalizacja powinna mieć charakter procesu prowadzonego w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, których realizacja odbywa się przy współudziale władz publicznych, mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz podmiotów prowadzących działalność gospodarczą i społeczną.

9. Propozycje nowych projektów zgłoszonych do realizacji w ramach Programu

W omawianym okresie sprawozdawczym nie zgłoszono żadnego nowego projektu do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasto Chełmża na lata 2008-2015. Wobec powyższego lista przedsięwzięć ujęta w Programie pozostała bez zmian.

10. Rekomendacje i zalecenia dotyczące aktualizacji Programu

Rekomendacje oraz zalecenia dla aktualizacji LPR

Działania rewitalizacyjne prowadzone w ramach Programu w latach 2008-2015 przyniosły zakładane rezultaty, przede wszystkim w zakresie zmian przestrzennych, które wpłynęły na osiągnięcie celu głównego, jakim było *podniesienie atrakcyjności centrum miasta Chełmży, poprzez wyeksponowanie walorów rekreacyjno-wypoczynkowych oraz estetycznych pasa przyjeziornego*.

Wstępna analiza sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizowanego wskazuje, iż centralna część miasta nadal jest jednym z obszarów o silnej koncentracji problemów

społecznych. Dotychczasowe działania, głównie z uwagi na swój charakter, nie przyniosły wyraźnej zmiany w tym zakresie.

Dotychczasowa interwencja rewitalizacyjna koncentrowała się głównie wokół modernizacji infrastruktury publicznej i przeciwdziałaniu degradacji przestrzennej centralnej części miasta. W rezultacie wdrażanie Programu w nieznacznym stopniu wpłynęło na ograniczenie problemów społecznych oraz przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu. Analiza wskaźników charakteryzujących powyższe zjawiska, nie pozwoliła jednoznacznie powiązać realizowanych projektów ze zmianami zachodzącymi w sferze społeczno-gospodarczej. W całym okresie realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji działania społeczne prowadzono w niewielkim zakresie. Wobec powyższego, rewitalizacja w społecznym wymiarze przyniosła częściową poprawę sytuacji, przede wszystkim poprzez pośrednie oddziaływanie zmian przestrzennych i infrastrukturalnych.

Uwzględniając zmianę podejścia do procesu rewitalizacji w nowej perspektywie finansowej polityki spójności, na nowo zdefiniowano zasady programowania oraz mechanizmy wdrażania strategii na rzecz wyprowadzania obszarów ze stanu kryzysowego. Pojęcie właściwej rewitalizacji definiowane jest jako zintegrowane i kompleksowe, przygotowywane i prowadzone z uwzględnieniem realnej partycypacji społecznej, przeciwdziałanie procesom degradacji związanym m.in. postępującą degradacją tkanki miejskiej, erozją stosunków społecznych, niekorzystnymi procesami demograficznymi, przestrzennymi, infrastrukturalnymi, kulturowymi oraz środowiskowymi.

Zgodnie z nowymi założeniami, najistotniejszy jest pozytywny efekt społeczny rewitalizacji. Wszelkie działania, w tym również infrastrukturalne, podejmowane na rzecz odnowy obszarów miejskich muszą być podporządkowane niwelowaniu negatywnych zjawisk społecznych.

Opracowana na potrzeby *Strategii Rozwoju Miasta Chełmży na lata 2016-2022* diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie miasta wskazuje na szereg problemów społecznych o dużym nasileniu, występujących na terenie miasta. Duże bezrobocie, negatywne trendy demograficzne, wysoki wskaźnik deprywacji powodują obniżenie jakości życia mieszkańców, atrakcyjności i konkurencyjności gminy. Mając na uwadze powyższe, a także informacje zebrane w ramach monitorowania postępów rewitalizacji, zalecane jest kontynuowanie wspierania procesu rewitalizacji, zgodnie z nowym podejściem. Ostateczne ustalenie granic obszaru rewitalizowanego, a także wypracowanie skutecznych działań na rzecz eliminacji zjawisk kryzysowych, możliwe będzie po przeprowadzeniu szczegółowej diagnozy z zastosowaniem partycypacji społecznej.

Planowane działania powinny stanowić wypadkową pogłębionej analizy sytuacji społeczno-gospodarczej w poszczególnych częściach miasta oraz potrzeb i oczekiwań sformułowanych w trakcie konsultacji społecznych. W celu wypracowania właściwych narzędzi interwencji, przygotowanie gminnego programu rewitalizacji powinno odbywać się z uwzględnieniem zasady partnerstwa i partycypacji społecznej, zakładającej włączenie jak najszerszego grona interesariuszy.

Proces rewitalizacji należy zaplanować w sposób kompleksowy, zakładając realizację przedsięwzięć, które będą się wzajemnie dopełniały tematycznie, oddziałując na wszystkie niezbędne aspekty funkcjonowania obszaru rewitalizowanego. Konieczne jest zapewnienie wzajemnego powiązania oraz synergii projektów rewitalizacyjnych. Komplementarność problemowa pozwoli uniknąć fragmentacji działań, koncentrując uwagę na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru. Pożądane jest wykorzystanie efektów dotychczasowych działań rewitalizacyjnych zrealizowanych w ramach Programu w latach 2008-2015.

W oparciu o dotychczasowe doświadczenia, system zarządzania nowym programem rewitalizacji powinien zostać zaprojektowany w sposób umożliwiający efektywne współdziałanie na jego rzecz wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację strategii rewitalizacji.

Opis działań w ramach informacji i promocji rewitalizacji w kolejnym okresie programowania.

Na etapie opracowywania nowych założeń programu rewitalizacji, w szczególności w związku z zastosowaniem instrumentów partycypacyjnych i koniecznością dotarcia do możliwie szerokiego grona odbiorców, działania promocyjne powinny być prowadzone z zastosowaniem zarówno tradycyjnych, jak i nowoczesnych technik komunikacji.

IV. OŚWIADCZENIE

Oświadczam, iż informacje zawarte w niniejszym sprawozdaniu są zgodne z prawdą.

Imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za realizację Programu	Jerzy Czerwiński Burmistrz Miasta Chełmży Data: ..... pieczętka i podpis
Imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za przygotowanie sprawozdania	Zdzisław Stasik Naczelnik Wydziału Gospodarki Miejskiej Urzędu Miasta Chełmży Data: ..... pieczętka i podpis
Adres	Urząd Miasta Chełmży Wydział Gospodarki Miejskiej ul. Gen. J. Hallera 2 87-140 Chełmża
Numer telefonu kontaktowego i faksu	tel. 56 675 22 91 wew. 35; 56 639 23 35 fax. 56 675 21 22
Adres poczty elektronicznej	gkmum@post.pl